

SHREK

Valmistumisvuosi: 2001

Maa: USA

Ohjaus: Andrew Adamson & Vicky Jenson

Kesto: 88 min

Ikäraja: 7 vuotta, tehtävät suunniteltu alakouluikäisille

Suomalaisina ääninä: Edelman, Jukka Rasila, Tiina Isohanni, Eero Saarinen

Teemoja: erilaisuus, ilkeys, hyvän ja pahan kohtaaminen, rakkaus

Piirrosanimaatio kertoo ilkeästä Shrek-jättiläisestä, joka haluaa elää yksin suolla omassa mökissään. Shrekin elämä muuttuu, kun satuhahmot kokoontuvat häneltä apua pyytämään. Puhuva aasi lyöttäytyy Shrekin matkaan, hakeakseen prinsessa Fionan häijylle Lordille sekä pelastaakseen suon takaisin. Tuttuja satuja vauhdikkaasti yhdistellen paha saa tässäkin komediassa palkkansa - kun prinsessan salaisuus vielä selviää saa satu vihdoinkin onnellisen loppunsa.

- Saduissa on satuolentoja, kuten menninkäisiä, keijuja, haltioita, noitia.
- Saduissa elollistetaan asioita. Esimerkiksi eläimet tai kivet voivat puhua saduissa.
- Satujen henkilöt ovat yleensä joko hyviä tai pahoja. Tarina rakentuu hyvän ja pahan taistelun ympärille.
- Satujen kerrontaan liittyy usein luku kolme tai seitsemän.
- Sadut ovat usein kaavamaisia, alkavat ja päättyvät samalla tavoin.
- Saduissa on usein jokin opetus.

Lisää vihjeitä satujen työstämiseen: Linna, H: Aavelaiva, Salainen lukemisto 3-4, Opettajan opas, WSOY s. 24-29.

Elokuvan katsomisen jälkeen:

c) Pohditaan ryhmissä mitä perinteisen sadun ominaisuuksia elokuva Shrek sisältää. Miten elokuva poikkeaa klassikko-saduista?

VIHJEITÄ ELOKUVAN KÄSITTELYYN

1. Tutustuminen perinteisiin satuihin

Ennen elokuvan katsomista:

a) Kerätään luokkaan luettavaksi ja selattavaksi perinteisiä satuklassikko-kirjoja. Palautellaan mieliin tutut sadut lukemalla pareittain, keskustelemalla ryhmissä ja katselemalla satukirjojen kuvituksia. Elokuvassa viitteitä mm. seuraavista saduista: Lumikki ja seitsemän kääpiötä, Tuhkimo, Piparkakkupoika, Pinokkio, Kolme karhua, Kolme pientä porsasta, Peter Pan, Robin Hood, Punahilkka.

b) Pohditaan yhdessä millaiset asiat ovat saduille tyypillisiä.

- Sadun tapahtumapaikka ja -aika ovat yleensä epämääräisiä
- (Elipä kerran eräässä maassa..., Kaukana kaukana merellä... tai Olipa kerran..., Kauan kauan sitten...)

2. Kertomuksen sisään kerrotut sadut (intertekstuaalisuus)

Intertekstuaalisuudella tarkoitetaan elokuvan kertomuksen sisältävän viitteitä muihin olemassa oleviin satuihin ja kertomuksiin. Shrekin tarina itsessään noudattaa jo sadun kaavaa, mutta sisältää myös paljon tuttuja hahmoja ja sanontoja muista saduista. Viittaukset ovat hyvin suoria, jotka lapsen on helppo kerronnasta tunnistaa. Intertekstit tuovat elokuvaan huumoria ja tuttuuden tunnetta.

a) Mitä tuttuja satuhahmoja elokuvassa esiintyi? (katso em. kertomuksen sisältämät sadut) Piirtäkää Shrek-elokuvassa esiintyneet tutut satuhahmot paperille. Leikatkaa satuhahmojen kuvat ääriiviivoja pitkin ja liimatkaa ne yhteiseen "luokkakuvaan" värilliselle kartonkipohjalle.

b) Suunnitelkaa 3-4 hengen ryhmissä lyhyitä pantomiimi esityksiä tutuista saduista. Esitykset esitetään luokassa ja katsojat saavat arvata mistä sadusta esitys kertoo.

3. Sadut uusiksi

a) Oppilasparit valitsevat itselleen jonkin perinteisen sadun työstettäväkseen. Sadut kirjoitetaan uudelleen muuttaen niiden alkuperäisiä juonen kulkuja. Tai satuihin voi tuoda vierailevia satuhahmoja jostain toisesta tutusta sadusta. Kun sadut ovat valmiit ne luetaan luokassa ääneen.

b) Oppilaat valitsevat jokin tutun satuhahmon. Kirjoitetaan satuhahmon roolissa päiväkirjaa tämän kokemasta tapahtumasta tai päivästä. Tapahtuma voi olla esim. hetki, jolloin noita-akka tapasi Hannun ja Kertun ensimmäistä kertaa. Kerrotaan noidan näkökulmasta miksi hän halusi vangita Hannun ja lihottaa tätä.

c) Oppilaat valitsevat jonkin tutun satuhahmon. Kirjoitetaan mitä kuuluu satuhahmolle vuoden kuluttua sadun lopusta tai kuulumisia vuosien päästä. Esim. Millaisia ohjeita Punahilkka antaisi omille lapsilleen metsässä liikkumisesta. Tai millaista elämää elää poika, joka sai prinsessan ja puoli valtakuntaa.

d) Valitaan oppilaille vieras satu ja jaetaan se kolmeen osaan. Osa oppilasista saa sadun alkuosan, osa keskiosan ja toiset loppuosan. Oppilaiden tehtävänä on kirjoittaa kokonainen satu, keksien itse sadun puuttuvat osat. Palautetaan mieliin sadun kerronnan kaavamaisuus. Tehtävän tavoitteena on keksiä mahdollisimman monta erilaista versioita samasta sadusta.

e) Edellä tehdyistä kirjoitelmista voi koota luokan oman "Hanhi emon satuaarten", joka lähtee kiertämään oppilaiden koteja tarjoten hauskoja lukuhetkiä niin oppilaiden vanhemmille kuin sisaruksille.

Lisää vihjeitä satujen uudistamiseen löytyy: Linna, H: Valaiden laulu, Salainen lukemisto 5-6, Opettajan opas, WSOY. s. 4-13

4. Keskusteluaiheita Kaunotar ja Hirviö -teemaan

a) Millä tavoin rakkaus muuttaa Shrekiä ja Prinsessa Fionaa? Keskustelkaa missä muissa elokuvissa löytyy samankaltainen kaunotar ja hirviö-asetelma.

b) Missä elokuvan kohdassa Shrek huomaa olevansa erilainen ja ruma? Miltä prinsessojen mielestänne tulisi näyttää?

c) *"Yöllä yhdenlainen, päivällä toinen. Tämä sääntö olkoon. Kunnes koet rakkauden ensi suudelman ja tapahtuu muutos oikeaan."* Miksi Fiona muuttui taian rauettua jätiksi eikä kauniiksi prinsessaksi? Oliko se mielestänne muutos oikeaan?

Oppimateriaalin on laatinut
luokanopettaja Annika Henriksson
apunaan työryhmä Hanna Niinistö, Minna
Hautaniemi ja Outi Freese.